

Orðaskifti á tingi:

Belgisku skipini - og endurnýggjanin av skipaflotanum

Kr. Djurhuus: Vónaði sakliga við gerð av málinum. Umframt tað nú fyriliggjandi uppskot hevur Fiskaribankin latið 85 % í studningi, men tær skipanir, ið verið hava, sýnast ikki at vera heilt til vildar, og nú pressio er hart eftir at fáa nýggj skip er tað gleðiligt at hetta uppskotið frá Belgíu liggur fyrri uppá 20 milj. kr., sum er 70 % av bygginginimum um 28 milj. kr. 30 % eru so eftir at fáa til vegna. Landskassin letur tey 20 og eiginpeningurin verður 10 %.

Erlandur Patursson: Tjódveldisflokkurin er fegin um fyriliggjandi uppskot, men ikki dámdi teimum, at Smiril er við í uppskotinum.

Kjartan Mohr: Nú hjálpir ikki at mesna meira, realititer mega nú fyriliggja. Vónaði ikki tað fór at verða skandala fyrri okkum, sum við portugalstrolarunum. Nú er Ognarfelagið ein veruleiki, men enn er langur vegur til kanossa. Helt tað nú ráddi meira um at vera umhugsin og at byggja, har sum vit kunnu hava vónir um at selja, so er ikki í Belgíu. Hann helt tað vera nógv fyrri, at nú mátti nógv sild kastast aftur í havið, tí hon ikki varð seld. Nú havi eg brotið meg inn gjøgnum jartjaldið og havi fingið í lag byggi sáttmála, móti at vit sleppa av við sild.

Marius Johannesen: Hann við mælti at uppskotið verður fram og so skjótt sum tað er gjørligt at fara undir bygging er at fara til verka. Varð glaður yvir hetta tiltak, tað er neyðugt hjá okkum at fáa skipini.

Poul J. Olsen: Hetta er eitt einastandandi tilboð. Helt ikki at orsök var at vera skeptiskur. Summir eru so bangnir fyrri at Belgíarar eru ringir byggingar, men her var ikki rett at siga so, teir eru kendir menn fyrri góða bygging. Kj. Mohr talar um onnur tilboð. Víst er hetta ikki einasta byggitilboðið, men hetta sum landsstýrið nú hevur fingið er tað besta, ið enn er komið. Allir aðrir krevja statsgaranti, helt ikki at Kj. Mohr átti at verið keddur av, at Belgíarar ikki krevja statsgaranti, og sum sjálvstýrismaður mátti hann verið fegin um tað at ikki var kravt. Her krevjast allar tær bestu ráðgevanir krefst, figgjarnvndin kann fáa fatur á og sum hon sjálvandi fer at seta seg í samband við.

Hetta mál má fremjast sum skjóttast.

Løgmaður: Hann var fegin um at menn hava tikið so væl undir við málinum. At alt verður væl granskað frammanundan nokur endalig avgerð verður tikið er ein sjálfvilliga. Vit fáa skipini, soleiðis sum vit sjálvir ynskja tey skulu vera, nevniliga eftir okkara ásettu krøvum, Belgíarar hava eins væl fakmenn og aðrir. Her kunnu sjálvandi ikki leik menn taka avgerðir, men her megu fakmenn til at ráðgeva. Skilti ikki at menn siga, at uppskotið er ófullkomið. Í framløguskrivnum stendur, at byggjast skal eftir foroyiskum tekningum. Ynski fiskimanna er at fáa skip, og tey mega koma skjótt.

H. Djurhuus var glaður yvir, at hetta mál var komið fram. 1 % í rentu er avintýrliga biligt. Hann vildi flokksins vegna taka undir við at fáa skip til landið og vildi víðgera málið sakliga í nevndini.

Jens Chr. Olsen var fegin um tann framburð, ið verið hevur seinastu tíðina, og sum moderniseringin hevur fram á skipum okkara. Reiðarar og fiskimenn trúgva nú, at tað fer at loysa seg at fáa fleiri nýggj skip. Her skal verða bygt til konkuransýtiligan pris, so her er eitt valatilboð. Vit hava fyrr verið tiknir við nösina, t. d. tá portugalsstrolararnir vóru kontraheraðir. Tá kom uppskot fram á ting um at byggja til 3,8 mill. kr. pr. stk., tað bleiv til 6,2 mill. kr. Víðari helt hann fyrri, at tað vildi ongatið verið betur, um so mikið nú kundi verða lánt, at realkreditstovnurin kundi átaka sær húsbýggingarspurningin. Vit megu fáa skip til okkara fiskimenn. Í so máta liggur ongatið so væl fyrri sum nú. Hetta er eitt gott tilboð. Vónandi fer tað at bera at tí borði, at eisini verður hugsað í stóran mun um at fáa arbeiði til fólk á landi.

Kr. Djurhuus: Viðvíkjandi sildasøluni, sum Kj. Mohr hevði heft

Idealistur

Var aftur áhoyrari, nú tá figgjarglóg Føroya 1960/61 var til viðgerðar á tingi, og har Kjartan Mohr nýtti høvi til at svara uppá grein mína »Idealistur« í seinasta Sosiali. — Tað hann segði um arbeiðarin og um »mjølsekkina« kom ikki um hansara munn á tingi, og tað kunnu bæði tingmenn og aðrir áhoyrarar bevidna.

Maðurin var heilt uppstúrt um, at arbeiðarin, ið skal røkja allmenn nevdarstovur, skuldi krevja løn fyrri tey. — Hvi læs hann ikki upp tað síðsta hann segði í roðu síni, har hann bað nevndina, ið fekk málið til viðgerðar, um at avvísa tað. — Løgtingsformaðurin hevði nokk eisini givið honum loyvi at lisið tað

seg so mikið við, helt varaløgmaður fyrri, at tað var nakað galið, tá Sildasolan ikki sleppur av við salt-sildina, og vit samstundis flyta inn agnsild. Hvat skal tað siga? Her er nakað galið atborði? Sild fyrri skip, tað loysir ikki spurningin til fulnar — men tað kann í onkrum føri lata seg gera.

Løgmaður: Hetta er einasta farandi leiðin. Kj. Mohr nevndi eisini Frakland, har tilboð vóru givin; har kundi bert verða lánt móti statsgaranti og tryggingarfelagsábyrgd og til 5 % rentu. Nú er talan um 1 % rentu, einki garanti og lán í 10 ár. Her er einki at ivast í í so máta, figgjarglaga hava vit ikki nakrantíð fingið betri tilboð og fáa tað neyvan.

Tá orðaskiftið var endað, varð málið beint í figgjarnvndina, har tað nú verður viðgjørt, áðrenn tað aftur verður lagt fyrri tingið.

hann veit, at hvørt einasta orð, ið stóð í greinini, um tað hann hevði sagt, var sannleiki.

Kjartan Mohr heldur so hánt um tað, at eg skrivaði undir dulnevni, men tað er ikki altið, at ein arbeiðari er soleiðis fyrkomin, at hann kann siga við arbeiðsgevara sín, hvat verunliga hugsan hansara er. — Eg arbeiði ikki hjá Kjartan Mohr; men nær hevur ein hoyrt, at ein ravnur pikkur eyguni út úr hinum.

Ein arbeiðari má vera varin við hvat hann sigur, ger ella skrivar; tí er tað nakað, ið arbeiðsgevari hansara kann taka til sín, so verður arbeiðarin, um ikki beinan vegin, so eftir stuttari tíð, koyrdur úr arbeiðinum. — Her á landi eru tess verri nógv domi um slíkt, og tí var eg noyddur at brúka dulnevni.

Áhoyrari.

Tað kann kanska vera forvitnisligt júst í hesum sambandi at siga frá, at Havnar kommunu einaferð fyrri kriggið samtykti at gjalda tveim um av limum sínum, sum vóru kommunalir arbeiðarar fult víður-gjald fyrri intøku, teir mistu vegna starv teirra sum býráðslimur.

Tað er tí einki óhoyrt, nú Føroya arbeiðarafelag heitir á tingið um at veita lán til menn, ið sita í sóknarstýrum.

Bládstj.

Broytan av bylgjudomum

Færøernes Marinedistrikt hevur sent blaðnum soljóðandi:

1. Fra Det Kongelige Søkort-Arkiv har marinedistriktet modtaget følgende meddelelse med anmodning om at bringe den til færøske fiskeriselskaber og fiskeskibes kendskab:

»Det kgl. danske Søkort-Arkiv vil fra og med den kommende sommer foretage soopmåling i Grønland ved hjælp af elektronisk udstyr, der er meget følsomt over for forstyrrelser fra radiotelefoni og telegrafi mellem skibe i søen.

Søkort-Arkivet vil derfor være meget taknemmelig, om de færøske fiskeskibe, der fisker på Grønland, venligt ville lade deres sendefrekvenser ændre, således at de bliver godt fri af de nedennævnte frekvenser.

4061,900 kc/s

2030,750 kc/s

1708,000 kc/s

1766,000 kc/s

Fiskeskibene vil ved således at ændre frekvenser i meget høj grad kunne hjælpe Søkort-Arkivet til at gennemføre den soopmåling i grønlandske farvande, der er af største interesse for alle de søfarende og ikke mindst for fiskerne.»

2. Søkort-Arkivet tilføjer, at det lægger så stor betydning i denne sag, at en enslydende anmodning om frekvensændring er sendt til de hydrografiske institutter i samtlige lande, hvis fiskere fisker på Grønland, med anmodning om bekendtgørelse.

Setið lýsing tygara

i
SOSIALIN

Eiga vit at halda uppá núverandi brennivínsskipan fyrri Føroyar?

Í Dimmalætting mikudagin skriv ar »Fráhaldsmaður« grein, sum hann kallar »Forboð móti brennivíni«, og kemur til tað úrslit, at avhaldsfólk eiga at boykotta uppskot mitt um, at fólkatakvøða eigur at fara fram, um vit skulu hava núverandi brennivínsskipan ella totalt forboð fyrri bæði gerð, sølu og innflytan av brennivíni.

At tað er ein avhaldsmaður, ið hevur hesa áskoðan, fellur mær fyrri bróstið, tí eg trúði, at nærum øll fólk og tá serliga øll avhaldsfólk vóru á einum máli um, at brennivín ger einki gagn, og best var heilt at útihýsa tí úr landi okkara. Men »avhaldsmaður« heldur, at frægari er tó at hava ein dropa viðhvørt at taka til, um ringt skuldi verið, enn at tað als ikki finst í landinum. Tá forboð í síni tíð var sett fyrri sølu av brennivíni her á landi, var tað gjørt við eini fólkatakvøðu. Men eg hugsi, at teir, sum tá stílaðu fyrri hesi atkvøðu, roknaðu við, at var fyrst handilin við brennivíni forboðin, vóru Føroyar nærum turrlagdar, tí tá var tað ókent hjá øðrum enn keypmönnum at bestilla frá útlandinum. Brennivínsbrúkið fór tá eisini niður í næstan einki.

Men sum tíðin leið, lærdu menn kynstrið at bestilla, og í dag senda

brennivínshandlarnir postkort í nær um hvørt heim í Føroyum, so hann, sum vil hava brennivín, hevur bert at seta navn sitt á kortið og potta talið, ið ein vil hava, so kemur tað í fyrsta posti, so tað er næstan ómakaleysari enn at fara til handils eftir tí.

Henda brennivínsskipan, vit hava nú, er tí mest at líkna við ta tíðina, tá brennivínshandil var í Føroyum.

Tá nú brennivínsmálið aftur var tikið til viðgerðar á tingi, helt eg, at tað var rett og rimiligt, um alt fólk ið fekk høvi til at siga sína hugsan um hetta mál, tí lógin frá 1906 um forboð fyrri sølu av brennivíni virkar ikki eftir síni ætlan í dag, víðurskiptini eru heilt annarleiðis í dag enn tey vóru tá. Fyrri hann, ið ongan hug hevur til brennivín, kann tað ikki koma illa við, at tað ikki kemur til landið, og honum, ið dām ar tað væl, og av tí orsök mangan oyðir pengar og heilsu, er tað at gagni, um tað við lóg verður gjørt so torført sum møguligt at fáa fatur á tí.

»Avhaldsmaður« átti tí ikki bert sjálvur at tikið undir við mær um fólkatakvøðu, men eisini fingið allar felagar sínar at gjørt tað við.

J. Fr. Oregard.